

изразили главните групи европейски държави: министрите на външните работи на ЕО на 20 февруари в Дъблин и министрите на външните работи на Н+Н страни в Ла Валета.

Последни са дали съгласие САЩ. По тяхно мнение на срещата трябвало да се фиксират резултатите от преговорите "2+4" за външните аспекти на германското уреждане; да се разгледат някои икономически и хуманитарни въпроси; в документите на срещата трябвало да залегне положение за свободните избори.

САЩ не били готови на срещата да се реши въпросът за създаване на общоевропейски структури; предлагали той да залегне в инструкцията за министрите на външните работи по подготовката на "Хелзинки-2" през 1992 г.

Великобритания смятала, че в заключителния документ на срещата следва да се потвърдят всички принципи от Хелзинки. Особена трудност щели да представляват формулировките по преговорите "2+4" и по границите. Лондон се отнасял предпазливо и прагматично към институционализирането на общоевропейския процес. Обявявал се за редовни срещи на министрите на външните работи, а така също за създаване на европейски институти в отделни области на сътрудничеството (напр. екологията).

Франция била по-решително настроена в полза на институционализирането. Предлагала да се приеме решение за редовни срещи на министрите на външните работи на 35-те и за създаване на неголям постоянен секретариат със седалище в Страсбург.

Срещата на най-високо равнище трябвало да потвърди принципите от Хелзинки, като им придаде нова политическа, а възможно и юридическа сила.

Италия прокарвала идеята за придаване на "учредителен характер" на срещата, която да заложи основите на нов международен правов ред. Това можело да стане с подписването на политическа декларация или на договор между участниците, който впоследствие да се ратифицира от парламентите. Вероятно ставало дума за създаване в перспектива на своего рода Европейски съвет за сигурност.

За институционализирането на общоевропейския процес досега под една или друга форма са се изказали Белгия, Дания, Испания, Люксембург, както и всички Н+Н страни.

За практическата подготовка на срещата засега се очертават два варианта: да се създаде група от експерти на 35-те или да се дадат указания на делегациите във Виена за провеждане на консултациите там. Очевидно важен етап в подготовката на дневния ред, организационните условия и формата на заключителния документ на общоевропейската среща трябва да стане предварителната среща на министрите на външните работи.

По т. 2 от дневния ред основна информация за положението на Балканите направи делегацията на НРБ, а за резултатите от последната среща на висши представители на МВНР на балканските страни в Атина (7-9 март 1990 г.) - делегацията на Румъния.

Бяха представени и някои концептуални виждания за общобалканското сътрудничество и политиката на съюзните страни на южноевропейското направление от СССР, ПНР, ЧССР.

Изтъкнато бе важното значение на Балканите като регион, през който минава разделителната линия между двата военнополитически съюза и диалектичната връзка между развитието на общобалканския и общоевропейския процес. В мненията на някои от делегациите

(ЧССР, ПНР и в известна степен в съветското, представено като лично) прозвуча известен песимизъм относно перспективите на общобалканското сътрудничество, мотивиран със следните причини:

- онаследените от миналото противоречия и изострянето на двустранните отношения между някои балкански страни напоследък;
- относително слабите икономически връзки между страните от региона;

- нееднаквата динамика в развитието на сътрудничеството в различните области, изоставане на политическото и особено на хуманитарното сътрудничество);

- появата на допълнителни фактори, като например инициативата "Алпи-Адриатика", предполагаща значително участие на СФРЮ, което може да доведе до изместване на нейните интереси.

От друга страна, като потенциални стимулиращи възможности за общобалканския процес бяха посочени демократичните промени в България и Румъния, някои демократични тенденции в Турция (мнение на ЧССР), очакваната стабилизация на обстановката след изборите в Гърция, нарастващият интерес за участие в общобалканското сътрудничество на Албания и в най-общ план заявеното от всички балкански страни желание да развият това сътрудничество.

В изказването на съветския представител прозвуча, макар и представено като лично мнение, акцентирано внушение, че исторически и икономически регионализъмът е неефективен и неперспективен. В алтернативен план бе подсказана възможността за "отваряне" към Средиземноморието (възможно участие на средиземноморски страни в някои общобалкански инициативи) и бе подчертана изрично необходимостта от по-тясно взаимодействие на балканското сътрудничество с общоевропейския процес. Бе проявен също така интерес към бъдещата работа по реализация на идеи като

"Балканите - зона, свободна от ядрено и химическо оръжие" и подписването на "Кодекс за добросъседски отношения". Беше направен намек, че придвижването на последната инициатива не трябва да се оставя само на Албания.

Като важно направление на южноевропейската политика на съюзните страни беше отбелязано постигането на политическо урегулиране на средиземноморските проблеми. Беше констатирана тенденция към интензифициране на диалога в Средиземноморието, преди всичко между Н+Н страни по въпросите за създаване на зона на мира и добросъседството. По съветска оценка, заслужавала внимание инициативата на Испания, Франция и Италия за разширяване на размяната на мнения със страните от Магреб, с перспектива да се работи по провеждането на средиземноморска конференция от типа на СССЕ. Тя съвпадала с предложението на СССР за провеждане на подобна конференция. В тази връзка беше изтъкната и важноста на предвидената в рамките на СССЕ за тази есен среща по Средиземноморието в Палма-де-Майорка.

Като цяло беше направен изводът, че юноевропейското направление на политиката на съюзните страни понастоящем придобива актуалност, тъй като този регион остава в най-малка степен засегнат от позитивните тенденции, характерни за европейския континент. От българска страна бе подчертано, че най-реалната проекция на политиката на съюзните страни на юноевропейското направление по проблемите на сигурността в настоящия момент е тяхната позиция на преговорите на "23-те" във Виена по такъв важен въпрос като "регионалното деление". Беше изтъкнато, че нашата загриженост във връзка с необходимостта от гарантиране на